

Připravovaný sborový happening „Pamatuj!“

V noci z 8. na 9. března 1944 bylo v plynových komorách Osvětimi II–Birkenau zavražděno 3792 nevinných mužů, žen a dětí. V naprosté většině českých Židů, kteří byli deportováni do Osvětimi z terezínského ghetta v září 1943. Veřejnou vzpomínkovou aktivitu k připomenutí této největší hromadné vraždy československých občanů za celé období druhé světové války připravuje sbormistr vokálního souboru Geshem Ing. Marek Šlechta.

Sborový happening se bude konat 7. března 2013 na náměstích českých měst a obcí.

Jak a kdy se zrodila myšlenka uspořádat veřejnou vzpomínkovou aktivitu, co pro vás bylo podnětem?

O terezínském rodinném táboře v Birkenau jsem dlouho nic bližšího nevěděl. Teprve když jsem měl možnost účastnit se v srpnu 2010 semináře „Židé, dějiny a kultura“ pořádaného Židovským muzeem v Praze v rámci projektu CVD, získal jsem o rodinném táboře a jeho likvidaci základní povědomí. Byl jsem ohromen tím, co se tam událo.

Řekl jsem si, že musím iniciovat uspořádání veřejné připomínky těchto událostí. Vlastní úlohu беру spíše jen jako počáteční impuls k rozvinutí širší spolupráce na tomto poli. Již vícekrát jsem si mohl osobně ověřit, že lidé o „českém táboře“ v Birkenau většinou nevědí. Když se řekne „Lidice“, každý ví. Žili zde nějací lidé, po nichž zůstala jizva. Oni prostě zmizeli. Chceme si je začít připomínat, protože to byli naši spoluobčané.

Co bude náplní sborového happeningu?

Jsou dochovaná svědectví o tom, že mnozí z těch, kdo šli oné noci na smrt, zpívali. Na jejich památku budeme zpívat tři z písní, které měli na rtech. Jsou to písně plné naděje, víry a touhy po životě: *Hatikva* (Naděje), tehdy lidová píseň, později hymna Státu Izrael, *Shema Jisrael*, vyznání víry, *Kde domov můj*, česká státní hymna. Ti, kdo zpívali tyto písně na prahu smrti, vyjadřovali nějakou naději. Ta slova něco znamenají.

Jakým způsobem hodláte zajistit sdělení základní informace veřejnosti – aby pro kolemjdoucí bylo zřejmé, o co se vlastně jedná?

Součástí happeningu by měl být krátký proslov o důvodu konání pěveckého vystoupení. Tohoto uvedení se může zhostit někdo z městského zastupitelstva nebo některé kulturní či vzdělávací organizace. Nejdůležitější ale bude navazující program, který by si podle lokálních podmínek a hlavně podle vlastního zájmu měly vytvořit v místě konání jednotlivé zúčastněné sbory. Může to být setkání s pamětníkem, promítání filmu, beseda s historikem nebo spisovatelem, literární večer, přednáška, koncert, bohoslužba, vzpomínková slavnost.

Jaký je váš hlavní záměr, co je cílem iniciativy?

Smyslem této iniciativy je zahájení nové každoroční tradice, povzbuzující lidi všech generací k vzájemnosti a k tradičním hodnotám rodiny a přátelství stojících na pravdivém pohledu také na naši minulost. Já toto beru jako jeden z možných záchytných bodů, kdy se lidé zastaví a řeknou si: „Je potřeba o něčem přemýšlet a přistoupit k životu a smyslu svého konání tady na zemi jinak.“ Myslím, že 3792 našich dřívějších spoluobčanů, kteří zemřeli nevině, představuje memento, které by mělo lidi zastavit, aspoň na chvíli. Přál bych si, aby lidé byli informováni a měli povědomost o tom, co se dělo. Ideálním cílem pěveckých vystoupení a návazných programů by bylo, aby zúčastnění lidé došli uvědomění a věděli, o co se jedná, když se řekne 8. březen 1944.

Chtěl bych při této příležitosti vyzvat čtenáře, aby se připojili k přípravě a uspořádání vzpomínkového happeningu k 8. březnu: **„Zúčastněte se aktivně jako pěvecký soubor ve vašem kraji. Vaše osobní nasazení a účast je nanejvýš potřebná a velmi vítána. Pokud se happening ve vašem kraji již připravuje, zvu Vás k aktivní divácké účasti. Šiřte toto pozvání mezi své přátele a přijďte.“**

K dnešnímu dni se vzpomínkový happening připravuje již na více než čtyřiceti místech České republiky.

Informace k přípravě sborového happeningu a registrační formulář pro pěvecké soubory ke stažení na **www.geshem.cz**